

[Alvilda Larsen.]

end hidtil efter vedtagelsen af forringelserne i lejeloven efter anden behandling. Ændringsforslagene drejer sig om 1) lejernes vedligeholdelsespligt, 2) forbud mod frivillige overenskomster, 3) modernisering eller ombygning af gamle ejendomme, og 4) beskyttelse af de logerende.

Ændringsforslag nr. 1 går ud på at lade det forslag udgå, der er fremkommet under folketingsudvalgets arbejde: at spørgsmålet om opfyldelsen af lejernes renholdelses- og vedligeholdelsespligt nu også skal afgøres af huslejenævnet. Lige siden 1937 har det været en hovedregel, at udlejererne havde vedligeholdelsespligten, og så godt som alle kontrakter mellem ejere og lejere fulgte loven på det punkt. Men da huslejestoppet kom, ophørte udlejerne simpelthen med at foretage den indvendige vedligeholdelse, og derefter blev det i stigende omfang coutume at aftale med de enkelte lejere, eventuelt også i forbindelse med lejerskifte, at lejeren skulle overtage den indvendige vedligeholdelse. Og hvad gør lejerne så i en tid med stor mangel på boliger? Ja de går ind på en sådan aftale om at overtage den indvendige vedligeholdelse. Disse aftaler, hvorefter lejerne påtog sig forpligtelsen til indvendig vedligeholdelse, blev indgået ofte i strid med loven — det tror jeg man glemmer — idet disse aftaler mange gange ikke blev forelagt for kommunalbestyrelse eller huslejenævn, sådan som loven krævede det. Nu bestemmer man så, at udlejererne skal foretage vedligeholdelsen, og at der skal oprettes en vedligeholdelsesfond. Men det bliver bare ikke udlejererne, men lejerne, der skal betale vedligeholdelsen. Lejeren skal selv betale for udførelsen af den pligt, som var grundejerens, og yderligere fastslår man ved denne bestemmelse, som mit parti vil have afskaffet, at det, der hidtil ikke har været anset for en egentlig pligt for lejeren, nemlig at han skulle vedligeholde, nu bliver en pligt for ham. Nu skal ejeren kunne gå til lejeren og sige: det loft, det køkken, den væg ser ikke godt ud; jeg indanker Dem for huslejenævnet. Lejeren skal altså hives op i huslejenævnet og dør have pålagt en pligt til at vedligeholde, uanset om han har økonomiske midler til det. Denne bestemmelse vil få alvorlige konsekvenser for et meget stort antal lejere. Det må undgås,

og derfor foreslår mit parti, at den nye bestemmelse, der er sat ind i lejeloven, udgår.

Ændringsforslag nr. 2 går ud på at få indført forbud mod de frivillige overenskomster. I regeringens forslag til lov om boligforholdene, det såkaldte majforslag, og i regeringens forslag til lov om ændring i lov om leje, fremsat i december 1954, var der en bestemmelse om, at adgangen til at opnå lejeforhøjelse ved frivillig overenskomst skulle ophæves, og begrundelsen var den, at når der nu var åbnet adgang til etapevisse, generelle lejeforhøjelser, skulle man ikke længere tillade frivillige overenskomster.

Nu gennemføres der i det lovforslag, der har været til anden behandling, generelle lejeforhøjelser — skal man så yderligere have adgang til frivillige overenskomster om lejeforhøjelser? Det kan ikke være meningen. De generelle lejeforhøjelser gennemføres nu, men forslaget bibeholder tilladelsen til frivillige overenskomster. Det må være helt urimeligt overfor lejerne. Vi går en tid i møde med mere bolignød, og ikke mindre, på grund af den ændring i byggestøtteloven, som gennemføres. Der bygges ikke flere boliger, men færre, og foruden de generelle lejeforhøjelser skal man altså også kunne tillade frivillige overenskomster. Et sådant afpresningsmiddel stilles lejerne nu overfor. Det er jo altid dem, der er den svageste part i forholdet ejer—lejer, og dette vil gøre dem endnu svagere. Derfor mener vi ikke, der bør være adgang til frivillige overenskomster, og vi foreslår en bestemmelse om, at forbud mod sådanne opretholdes.

Ændringsforslag nr. 3 tilsigter at ændre bestemmelserne vedrørende moderniseringen af gamle ejendomme. Allerede i februar 1954 stillede jeg et forslag om standsning af de spekulationsombygninger af gamle ejendomme, der fandt sted i stor stil i København, og som dengang forargede størsteparten af den københavnske presse. Mit forslag herinde blev stemt ned, og de spekulationsombygninger, som jeg ville have standset, trives i dag livligere end nogensinde. Efter personlig at have taget en række af disse ombygninger i øjesyn har jeg fået henvendelser om yderligere at se på flere sådanne ombygninger. I alle disse tilfælde drejer det sig om ulykkeligt stillede